

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцята

Стенограма пленарного засідання
27 травня 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцята

*Стенограма пленарного засідання
27 травня 2026 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 27 травня 2026 року)

Частина тридцята

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...6
Заява депутатської фракції політичної партії «Слуга народу»	...17
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...18
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строку підготовки до другого читання проєкту Закону України «Про внесення зміни до статті 70 Основ законодавства України про охорону здоров'я»	...19
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про встановлення Дня української музики»	...24
«Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Цабаля В.В.	...24
«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...25
Голосування пропозиції про запрошення Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра енергетики України Шмигала Д.А. на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України 28 травня 2026 року для надання інформації	...30

Внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання участі державних органів та органів місцевого самоврядування в реалізації програм та проектів міжнародної технічної допомоги та транскордонного співробітництва	...31
Прийняття Закону України «Про публічні закупівлі»	...35

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
27 травня 2026 року, 10 година 6 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати! Переходимо до роботи. Я нагадую, що здійснюється пряма трансляція нашого засідання.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. І не одна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хотілося б, щоб одна, але не одна.
Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання. У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати! Сьогодні відповідно до указу Президента ми відзначаємо День Сил спеціальних операцій Збройних Сил України. Воїни Сил спеціальних операцій виконують найскладніші завдання, зокрема проводять успішні операції в тилу ворога та завдають нищівних ударів по критично важливих об'єктах окупантів. Висловлюємо щирю вдячність воїнам Сил спеціальних операцій за бездоганне виконання завдань, професіоналізм, стійкість, героїзм і самовіддане служіння Україні та її народові. Бажаємо міцного здоров'я, незламної сили духу, надійного побратимства та успішного виконання всіх бойових завдань.

Слава Силам спеціальних операцій Збройних Сил України!

Шановні колеги, сьогодні розпочалося святкування Курбан-байраму – одного з найважливіших ісламських свят, що символізує віру, милосердя, жертівність і духовну єдність. Щиро вітаємо мусульман в Україні та в усьому світі! Бажаємо миру, злагоди, міцного здоров'я та духовної гармонії (*Оплески*).

Шановні народні депутати, за парламентською традицією я пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває вже 52-й місяць рішучого спротиву українського народу широкомасштабній агресії російської федерації. Україна продовжує

боротьбу завдяки мужності, стійкості та професійній звитязі наших захисників і захисниць, а також самовідданий праці всіх, хто забезпечує міцний тил.

Цими днями ми вшановуємо також видатних українців, які в різні історичні періоди виборювали нашу незалежність, державність і право бути собою. 25 травня виповнилося 100 років від дня трагічної загибелі Симона Петлюри – видатного українського державного і культурного діяча, борця за незалежність України, Голови Директорії Української Народної Республіки та Головного отамана військ УНР. Його внесок в українське державотворення початку ХХ століття, опір російській агресії та розвиток української культури є невід’ємною частиною нашої національної пам’яті.

Символічно, що в цей день був зроблений важливий крок у формуванні Пантеону видатних українців. На Національному військовому меморіальному кладовищі відбулася церемонія перепоховання останків полковника армії УНР, Голови Організації українських націоналістів у 1938-1964 роках Андрія Мельника та його дружини Софії Федак-Мельник. Повернення наших героїв додому – це не лише данина минулому, це відновлення історичної справедливості та зміцнення основ нашої національної пам’яті. Цей процес триватиме і надалі, будемо повертати імена та постаті, без яких неможливо уявити літопис української державності.

Шановні колеги, схилімо голови у хвилині мовчання та вшануймо пам’ять усіх захисників та захисниць, хто віддав своє життя у боротьбі з російським агресором, світлу пам’ять мирних громадян, загиблих через злочинні дії рашистів, а також пам’ять видатних борців за свободу і незалежність України – Симона Петлюри та Андрія Мельника. Вічна пам’ять і слава героям!

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, відповідно до статі 25 Регламенту Верховної Ради України, а також рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів України.

Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Слово надається народному депутату Божику Валерію Івановичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БОЖИК В.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Разумкову Дмитру Олександровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Сьогодні ви будете голосувати за бюджет, йдеться нібито про гроші, які

виділятимуться додатково на Збройні Сили України. Але я хочу зазначити, що це неправда, тому що ви забираєте у Збройних Сил України десятки мільярдів гривень, які мали бути виділені на закупівлю озброєння. На жаль, у залі мало депутатів, але дуже хочеться, щоб ви сказали своїм колегам про бюджет, за який голосувати не можна. У нас з вами в стінах парламенту з'явилася дуже дивна традиція голосувати за гроші, яких немає, ділити і роздавати їх тим, кого вони жодним чином не стосуються.

Скажіть, будь ласка, ви вважаєте нормальним забирати гроші з армії та направляти їх на телемарафон «Єдині новини», кешбеки, інші програми? Тим паче, що минулого разу ви забрали з бюджету гроші, передбачені для підтримки українського бізнесу, і знову направили їх на «єБак». Це останнього разу. Були й інші програми нібито для допомоги українському суспільству. Воно так не працює. Плюс є інші проблеми в суспільстві, які чомусь дуже не хочуть порушувати в цьому залі.

Поясніть мені, будь ласка, чому Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки приймає свій законопроект про тецекашників, які можуть зняти жінку з обліку, на який її ненавмисно і незаконно поставили, або не зняти лише в разі, якщо вона звернеться? Чому в цьому комітеті роками валяється законопроект про демобілізацію і терміни служби? Він не хоче його розглядати і не розглядає. У комітеті все гаразд. Ви ж не виконуєте закон, за який самі проголосували у 2024 році. Ви мали до 18 грудня внести законопроект на розгляд залу. Вам не соромно? Вашому комітету не соромно?

Паралельно інший Комітет з питань правоохоронної діяльності знімає з розгляду законопроект про накладання штрафу в розмірі 170 тисяч гривень на тецекашників за незаконне внесення до реєстру жінок і накладання на них штрафу в розмірі 17 тисяч гривень. Кажуть: він не на часі, давайте спочатку наш розглянемо, а люди нехай мають таку проблему. Скажіть, будь ласка, це нормальний підхід? Цьому комітету теж не соромно, теж все гаразд, спокійно себе почувають? Я розумію, що в цьому залі всі почувають себе спокійно, тому що точно не потраплять до реєстру і не платитимуть штраф, бо вони народні депутати. А люди на вулиці від цього потерпають щодня.

Давайте розглянемо в залі законопроекти, спрямовані на допомогу людям, медикам, учителям, пенсіонерам і, звісно, Збройним Силам України, а не всяке сміття, яке навіть не варто вносити в зал, тому що воно цього не вартує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Дякую. Прошу передати слово Михайлу Бондарю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Бондар. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, колеги. Фракція «Європейська солідарність». Буквально в п'ятницю відбулося засідання урядового комітету, на порядку денному якого восьмим пунктом стояло питання антидемпінгових цін на аграрну продукцію з Туреччини. Наскільки мені відомо, заяву залишили фактично без розгляду, і антидемпінгові ціни продовжують діяти.

Сьогодні на порядку денному проєкт Закону «Про ратифікацію Угоди про вільну торгівлю між Урядом України та Урядом Турецької Республіки» ([№ 0340](#)) фактично на ту ж тему. Ми у фракції ще не прийняли рішення, бо вважаємо, що уряд мав би зустрітися з фракцією, обговорити це питання. На мою думку, це зашкодить вітчизняному виробнику. Всі заявляють, що Збройні Сили України забезпечуються лише власними коштами, із надходжень до бюджету. Парламент та уряд мають робити все можливе, щоб кошти надходили в бюджет, для цього треба підтримувати вітчизняного виробника. Перед розглядом щодо законопроекту у нас обов'язково відбудеться дискусія всередині фракції, ми будемо приймати рішення.

Я хочу звернутися до уряду. Уряд, справді, має дбати насамперед про власне виробництво, про той бізнес, який наповнює наш бюджет, що забезпечує Збройні Сили України. Усі постанови, законопроекти мають бути насамперед на це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович просить передати слово Дмитрієвій. Будь ласка, пані Оксано.

ДМИТРИЄВА О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, тема ТЦК постійно лунає з цієї трибуни. Але мені не хочеться, щоб це був один виступ, після якого нічого не зміниться.

Кілька днів тому в Києві стався напад на ветерана Артема Мороза за участю працівників ТЦК. Напад на ветерана у Києві представниками державної системи. Артем Мороз – це не просто ім'я в соцмережах, це людина, яка захищала нашу країну і втратила на війні обидві ноги. Воїн, який віддав своє здоров'я за країну, опинився в ситуації, коли знову змушений відстоювати свою гідність. Я хочу чітко сказати, що побиття, застосування сили чи приниження неприпустиме стосовно цивільних, військових, жодного ветерана. Крапка. Держава не може вимагати поваги до себе, якщо не демонструє повагу до своїх громадян.

Сьогодні вже є реакція. Відкрито кримінальне провадження, триває слідство, відбулася зустріч з керівництвом ТЦК Києва, пролунали вибачення, є запевнення щодо сприяння розслідуванню та покарання винних. І це правильно, саме так має працювати система: не замовчувати, не прикривати своїх, а реагувати, тому що відповідальність винних – це не лише справедливість для Артема, а й сигнал для всіх інших: перевищення повноважень не буде нормою. Але ми маємо бути чесними, проблема набагато глибша за один випадок.

Ми всі пам'ятаємо 2022 рік, коли стояли черги до військкомату, ніхто нікого не шукав, не притягував. Чому? Бо була довіра, люди вірили у справедливість, у командування, у ставлення та сенс. То що змінилося сьогодні? Чому дедалі частіше ми чуємо про конфлікти, страх, уникнення мобілізації? Це питання не лише до ТЦК, а й до військового командування щодо умов служби, ротації, підтримки військових, ставлення до людини в системі.

Можливо, нам треба чесно поставити питання не лише стосовно тих, хто виконує мобілізаційні заходи, а й щодо всієї державної структури: чи створила держава достатньо зрозумілі правила служби, чи знає людина, скільки служитиме, коли повернеться, хто підтримає її після поранення. До речі, досі лежить законопроект команди «Розумна політик» про строки служби. Коли людина не має відповіді, у неї виникає страх, а там, де є страх, зникає довіра, і тоді ми отримуємо не готовність захищати країну, а супротив всій системі.

Сьогодні є реакція, і вона має бути жорсткою, щоб суспільство бачило, що є межі, закон, справедливість, відповідальність. Якщо ми втратимо довіру, то втратимо армію. Довіра народжується там, де є повага до людини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Княжицькому Миколі Леонідовичу, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Звичайно, ми всі хочемо, щоб написане в телеграм-каналах і обіцяне Президентом щодо швидкого завершення війни збулося, але немає гарантій, як і того, що ми нормально переживемо наступну зиму, зважаючи на стан енергетики і теплопостачання. У зв'язку з цим уряд доручив обладміністраціям, військовим адміністраціям підготувати плани стійкості. Якщо ви їх відкриєте, то прочитаєте красиві слова, які дуже часто залишаються лише на папері.

Наприклад, місто Львів наразі планує залучити близько 1,5 мільярда гривень державного кредиту від державних українських банків. На що планується витратити цей кредит? На ремонт соціальної, комунальної сфер, доріг. Усе це, безумовно, потрібно, але що буде цієї або наступної зими зі Львовом, який споживає 400-500 МВт електроенергії, не маючи жодного об'єкта

генерації. Замість того, щоб будувати об'єкти розподільчої генерації, місто намагається залучати кошти і витрачати їх на комунальну сферу. А що буде цією зимою? Така само ситуація в багатьох інших українських містах.

Якщо Українська держава через державні банки виділяє кошти органам місцевого самоврядування, що заважає спрямувати їх на побудову незалежної генерації, щоб наші міста та їх мешканці були захищені? На ці 1,5 мільярда гривень, які отримує Львів, можна було б побудувати об'єкт розподільчої генерації потужністю 40-50 МВт, щоб забезпечити громадський транспорт, критичну інфраструктуру, якщо, не дай Боже, щось станеться із загальною генерацією, з якої місто бере електроенергію.

Чи така само ситуація в інших містах? Чи думають мери інших міст, представники органів місцевого самоврядування про те, що мають працювати спільно, єдиною командою, щоб забезпечити країну теплом і електрикою? Схоже, що ні, а починається це згори, тому що плани стійкості не включаються до державних програм та не підкріплюються фінансуванням на місцях. Наприклад, у Львові органи місцевого самоврядування набирають усе більше й більше кредитів, щоб задовольнити потреби мерів і місцевих депутатів, не думаючи стратегічно, як пережити наступну і подальші зими. Це довгострокові кредити, можна не встигнути цього року, але завершити наступного. Для цього треба мислити стратегічно і відповідально. Це те, чого нам катастрофічно бракує.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов Артур Володимирович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Прошу передати слово Іванні Орестівні Климпуш-Цинцадзе. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні колеги! Напевно, кожен із вас, хто слідкує за європейською інтеграцією України, за позицією наших партнерів, звернув увагу на те, що буквально днями канцлер Німеччини Мерц надіслав листа до керівництва Європейського Союзу із пропозицією розглянути можливість надати Україні асоційоване членство, якого на сьогодні, очевидно, немає в юридичній площині. Він пропонує зробити це проміжним етапом перед нашим

повноцінним, повноправним членством, наголошуючи на тому, що це не буде заміною реального, повноцінного членства України в ЄС.

Як на мене, ми мали б конструктивно реагувати на таку пропозицію канцлера Німеччини. Мені прикро, що Президент Зеленський у своїй заяві вже відкинув цю пропозицію як таку, з якою можна було б працювати. Очевидно, що для нас неприпустимий заміник повноцінного членства, це треба чітко артикулювати нашим партнерам, але ми маємо знайти спосіб, як заякорити Україну в Європейському Союзі. Якщо це той шлях, який може допомогти нам зробити це, то ми маємо, спільно опрацювавши позицію держави Україна, включитися в адвокацію одного з наступних кроків.

На сьогодні я чекаю пропозицій з боку Кабінету Міністрів України зібрати парламентаріїв, громадських діячів, представників громадянського суспільства, бізнес-асоціацій, щоб виробити спільну позицію, бо суцільними гаслами, деклараціями, обіцянками здійснювати реформи, насправді ігноруючи їх, ми не подолаємо шляху до повноцінного членства. Бахкання кулаком у двері Європейського Союзу і наполягання впустити нас туди у 2027 році, вибачте, чи опудалом, чи тушкою, це не аргументи, які можуть сприйматися нашими партнерами.

Якщо уряд не запропонує свого майданчика для такого обговорення, я пропонуватиму колегам із Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу стати такою платформою, де ми могли б обговорити пропозиції німецького канцлера. Запрошую всіх народних депутатів, які зацікавлені в цьому процесі, долучитися до спільного обговорення, щоб виробити спільне бачення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юнаков Іван Сергійович передає слово Дмитру Олександровичу.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, у мене одне запитання. Скажіть, будь ласка, вам не набридло ТЦК? Ми розповідаємо, що система погана. Не система погана, треба ліквідувати і розігнати ТЦК. Скажіть, будь ласка, в адекватній країні нормальним було б мобілізувати 276 покійників? Це нормальна робота ТЦК? Для галочки, не для результату, не для фронту, не для забезпечення Збройних Сил України, а для того, щоб їх не вигнали й не відправили на фронт.

Про що розповідає київський тецекашник? Про те, що він може заходити в квартири. Тобто в нас уже працівник ТЦК може заходити куди завгодно без рішення суду? А що ще вони можуть робити? Забирати машини, гроші, бити людей, знущатися, хапати, закидати в буси, вивозити, забирати телефони? Це все кримінально-карні діяння. Я хочу нагадати, що це статті за незаконне позбавлення волі, викрадення, грабіж, розбій тощо. За такі дії встановлена кримінальна відповідальність.

Наступне питання, яке порушувала сьогодні колега, про побиття ветерана. Ветеран, ризикуючи своїм життям і здоров'ям на фронті, втратив обидві ноги. Тецекашники його б'ють, а ми тут обговорюємо реформу ТЦК. Не треба проводити реформу, їх усіх, хто не був на фронті, треба туди відправити. Половина з них не знає, де той фронт знаходиться, у якому напрямку. Відправте їх туди, і знімете половину питань.

Наступне питання. Ми займаємося чим завгодно, вже почали говорити про зменшення урядом кількості заброньованих, щоб тецекашникам ще було де заробити. Наразі за різними оцінками вони заробляють до 3 мільярдів євро на рік, це 160 мільярдів гривень. А скільки буде: 3,5 – 4 мільярди євро на рік? Для когось це війна, а для когось – можливість заробити колосальні гроші, і цією можливістю вони дуже добре користуються.

Скажіть мені, будь ласка, чому ж ви всі покриваєте ТЦК? Чому досі не прийняті наші законопроекти про заборону носити балаклави? Міністерство оборони розповідає тут: вони не мають право носити балаклави, це в них шарфики. Вони влітку в шарфиках ходять. То нехай їдуть на куп'янський або запорізький напрям і там ходять у шарфиках. Вони великі герої, щоб бити ветеранів в тилу? Уперед, нехай замінять ветеранів і хлопців, які воюють, послужать на фронті.

Доки комітети з питань національної безпеки, оборони та розвідки і з питань правоохоронної діяльності блокуватимуть законопроекти про притягнення до відповідальності тецекашників? Доки блокуватимуться всі інші законопроекти, якими пропонується додаткове покарання для працівників ТЦК? Чому досі, незважаючи на обіцянки Голови Верховної Ради та монобільшості, в цьому залі немає законопроекту про обкладення тецекашників штрафом у розмірі 170 тисяч гривень? Оце і є ганьба для нашої Верховної Ради, що немає таких законів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Товариство, як ви збираєтеся вигравати війну, обкрадаючи армію? Як ви збираєтеся вигравати війну, якщо спокійно і дуже-дуже тихо сприймаєте інформацію про те, що з оборонного бюджету на закупівлю озброєння збираються витягнути 40 мільярдів гривень і запхати їх у так званий резервний фонд, який перед цим розтратили на кешбеки, чекапи, «єБаки», «Вовину тисячу» і решту? Тобто для вас о'кей, що у військових (ось і сьогодні вас проситимуть про голосування) забирають 40 мільярдів гривень? Це нормально?

Я розумію, що більшість не хоче цього ні чути, ні бачити. Я знаю, що на засіданні комітету навіть не підозрювали про цих 40 мільярдів гривень, бо ніхто не читав документів, поданих міністерством. Міністр підтвердив, що ці 40 мільярдів гривень треба забрати у військових (читай: вкрати снаряди у військових), бо нам потрібна підтримка виробника. Це так званий кешбек.

На фронті дуже багато чого не вистачає. До волонтерів – шалені черги. Волонтери купують і ремонтують машини, засоби РЕБ, дрони, споряджають аптечки і медичні рюкзаки, займаються евакуацією, працюють у лікарнях, забезпечують реактивами і медикаментами. Так, холера ясна, що має нарешті робити держава? Але те, що ви тихесенько сидите і мовчите, коли відбувається такий злочин, означає, що ви його покриваєте.

Сьогодні вам пропонуватимуть голосувати зміни до Державного бюджету. Я хочу наголосити, що там немає підвищення чи індексації зарплат, додаткових виплат для військових, що обіцяв Президент. У цьому проєкті змін до Державного бюджету пропонують вкрати в армії 40 мільярдів гривень – грошей, передбачених на закупівлю озброєння і снарядів. І те, як кожен із вас сьогодні тиснутиме кнопку, означатиме, наскільки ви підтримуєте чи не підтримуєте армію, наскільки вам о'кей послаблювати армію під час розбудови «Династії».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій Богдан Григорович, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

ТОРОХТІЙ Б.Г., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Скороход.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Костянтинівна Скороход. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., *член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, я хочу порушити дуже важливу тему. Ідеться про безпеку громадян, зокрема дітей, у зонах відпочинку і на дорогах. Я думаю, із настанням літнього періоду всі побачили, що відбувається з електросамокатчиками на дорогах, яка величезна кількість ДТП створюється за їхньою участю, скільки випадків смертей дітей від електросамокатів, які використовуються неналежним чином. Ми маємо забезпечити безпеку дітей і громадян, обмежити використання електросамокатів та інших електрозасобів у зонах відпочинку та парках, обмежити швидкість електросамокатів до 50 кілометрів на годину, дозволити їздити виключно по велосипедній смузі на дорогах, тому що вони створюють небезпечні ситуації. Водночас треба звернути увагу на те, хто саме

користується цими електрозасобами. Дуже часто це неповнолітні діти, які не несуть за це жодної відповідальності, так само як і їхні батьки. Ми всі знаємо про смертельні випадки через наїзд електросамокатів на маленьких дітей.

Шановні колеги, ми маємо розв'язати цю проблему й унормувати те, що відбувається на дорогах. Прошу кожного небайдужого долучитися до законопроекту, який ви зможете знайти в Системі електронного документообігу, підписати його, щоб ми внесли на розгляд залу і проголосували, адже безпека дітей, громадян, забезпечення належного захисту в паркових зонах, у зонах відпочинку на сьогодні є питанням номер один. Ми не повинні бачити смерті від електросамокатів. Ми маємо бачити усміхнені обличчя і розвиток діток, які мають право на відпочинок.

Прошу всіх долучитися, бути небайдужими. Прошу Голову Верховної Ради розглянути даний законопроект на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп та як найшвидше внести його на розгляд сесійного залу. Зазначу, що нам треба обмежити рух осіб, які використовують електротехнічні засоби, на пішохідних переходах, де вони мають переходити ногами, а не збивати людей у тих зонах, що повинні бути безпечними. Також треба запровадити великі штрафи за порушення цих правил. Шановні колеги, треба звернутися до Національної поліції, бо в нас законів багато, а як вони виконуються нікого не цікавить. Ми маємо це контролювати і забезпечити нашим громадяни те, чого вони потребують.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний – народний депутат Карабута Сергій Олександрович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КАРАБУТА С.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, прошу передати слово Анні Пуртовій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Пуртова. Будь ласка.

ПУРТОВА А.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 221, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, думаю, що не відкрию Америку – люди пишуть нам не про МВФ, ціну за барель нафти чи проблеми Світового банку. Люди пишуть про свої проблеми і просять допомоги. Іноді ці проблеми просто шокують. Як може на п'ятий рік повномасштабного вторгнення виникнути ситуація в державі, коли ми не в змозі надати належної допомоги пораненим військовим, які мають проблеми із зором?

До мене звернулися стосовно військового з тяжкою травмою очей, який тижнями чекав на операцію в лікарні. Його переводили з однієї лікарні до іншої в різних містах. Лівого ока вже не було, на праве була надія. За півтора місяця – чотири міста: Харків, Київ, Львів, Чернівці. Минулого тижня лікар сказав, що

шансів немає, праве око не врятували. Вдумайтеся, людина назавжди втратила можливість бачити. У нас є затверджений маршрут лікування в разі травмування очей, але він не виконується. У нас є чудові офтальмологи, які роблять справжні дива, я вклоняюся перед ними, але замість того, щоб потрапити до них вчасно, військових місяцями возять по лікарнях, спливає час. А в разі травми ока час – це зір.

Я написала свою історію в соцмережах і отримала сотні повідомлень про те, що десь когось із військових не догледіли, не туди повезли, возили по всій Україні. Це не статистика, це конкретні люди, конкретні очі, які можна було зберегти. Чому я отримую повідомлення, що бійці купують собі знеболювальні препарати, перев'язувальні матеріали, рукавички? Чому ми з фондом купуємо рогівку для пересадки? У нас є люди, які страждають, і цю проблему можна розв'язати.

Сьогодні я пропоную конкретні кроки.

Перший. Терміново провести міжвідомчу нараду з Міністерством охорони здоров'я, Національною службою здоров'я України, Командуванням Медичних сил Збройних Сил України і переглянути маршрути лікування важкопоранених, насамперед в офтальмології. Я хочу зробити це не лише для тих, хто знає, що я постійно опікуюся пораненими із травмами очей, і може звернутися до мене в соціальних мережах з проханням про допомогу, а робити це для всіх системно.

Другий. Створити міжфракційну депутатську групу «Допомога пораненим захисникам» і спільно з МОЗ та НСЗУ провести рейд по цивільних лікарнях і госпіталях, з'ясувати причини неналежної допомоги військовослужбовцям. Запрошую всіх бажаючих колег підійти до мене сьогодні і долучитися.

Ми всі маємо робити більше для наших військових. Поранені військові не повинні просити вилікувати їх або платити за щось. Ми повинні забезпечити їм усім належне лікування та підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Циба Тетяна Вікторівна передає слово Козирю. Будь ласка.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Добрий день, шановні колеги! Херсонщина. Сьогодні знову про Херсон.

Нещодавно Офіс Генерального прокурора надав інформацію про постраждалих внаслідок дронів атак на Херсонщині. Вдумайтеся в цифри: 287 осіб загинуло, 2 тисячі 549 – поранено. Майже 3 тисячі цивільних громадян, які живуть, працюють, дають дихати Херсону, постраждали внаслідок дрової атаки. Якщо у більш віддалених тилкових містах є об'яви «Обережно, бурульки!», то в Херсоні – «Обережно, дрони!». Я звертаюся до колеганки Галини Третьякової з Комітету з питань соціальної політики та захисту прав

ветеранів з проханням пришвидшити внесення законопроекту про цивільного захисника і обов'язково врахувати пропозиції Херсонської ОВА, тому що це запит від людей, тим паче така ініціатива підтримана Президентом.

Звертаюся також до Міністерства розвитку громад та територій України щодо підготовки до зими і так званого плану стійкості, бо на презентації, яка відбулася, ми побачили відставання і завдання, які не можна виконати у зв'язку з безпековим фактором. Крім дронowego терору нам ще не вистачало колапсу взимку.

Наступне питання, яке я хочу порушити, це політика людського капіталу. Нещодавно ми провели в Одесі засідання нашої тимчасової слідчої комісії, на якому розглянули запропоновану Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України стратегію поведінки із внутрішньо переміщеними особами до 2030 року. Що можна коротко сказати про цю стратегію? Ми пропонуємо 4,6 мільйона переселенцям почекати ще чотири роки. Я не побачив чітких термінів, планів, задач, ніяких пропозицій, які турбують мільйони українців, насамперед щодо житла, роботи, соціального пакета. Це стратегія повної імітації замість конкретних рішень. Я не побачив там пропозицій щодо аудиту відповідно до Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових заходів, пов'язаних із забезпеченням внутрішньо переміщених осіб житлом» ([№ 4080-IX](#)). Де використання недобудов, незаконних забудов, які не введені в експлуатацію? Де викуп готового житла? Де нормальна, тривала оренда, а не іпотека для обраних? Ми бачимо, навпаки, затримки і невиплати пенсій, ускладнення процедур. Люди просто губляться в системі, замість того, щоб полегшити їм життя, ми, навпаки, погіршуємо. Не отримуючи допомоги, всупереч всьому, люди рухаються і розвиваються самі. Звертаюся до всіх: скільки ще треба стратегій, щоб зрозуміти, що вони не працюють?

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час для виступів народних депутатів вичерпано, але є ще один виступ Олени Костянтинівни від президії. Потім – заява від двох фракцій про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ. Виступатиме Данило Олександрович Гетманцев. І переходимо до роботи.

Будь ласка, Олено Костянтинівно.

КОНДРАТЮК О.К., *заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Добрий день, шановні колеги. Цього тижня ми відзначаємо сумну дату: два роки тому на фронті загинула госпітальєрка Ірина Цибух, героїня України, прекрасна молода дівчина, якій би ще жити і жити. До речі, у Львові скоро відбудеться «ЧекаFest». Якщо хтось хоче, може спокійно долучитися до нього і просто відзначити честь і пам'ять Ірини. За життя Ірина була адвокаткою нових ритуалів пам'яті в нашій країні, стала основною натхненницею запровадження хвилини мовчання о 9 годині

ранку. Давайте згадаємо її теплими словами, вшануємо хвилиною мовчання. Було честю знати Ірину «Чека».

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Днями Кабінет Міністрів України виконав першу частину своєї роботи на виконання прийнятого нами закону про хвилину мовчання о 9 годині та дозволив використовувати системи оповіщення цивільного захисту для оголошення хвилини мовчання. Дякуємо Кабінету Міністрів за це рішення, воно дуже важливе. Другою частиною буде розробка рекомендацій для органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності. На ці рекомендації ми чекаємо вже від Українського інституту національної пам'яті.

Хочу сьогодні ще раз привернути увагу і попросити всіх долучатися о 9 годині до реальних активістів, адвокатів цього питання, тому що для нас усіх пам'ять повинна бути важливою, насамперед для шани і розуміння процесів, які відбуваються в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, народні депутати завершили свої виступи.

Зараз – заява від двох фракцій про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Будь ласка, Даниле Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Нещодавно ми почули багато ідей від альтернативно обдарованих експертів, невизнаних економічних геніїв про необхідність залучення іммігрантів в Україну, щоб частково розв'язати демографічну проблему, яка на сьогодні кричить. Я абсолютно погоджуюся з громадянами, які засудили ці пропозиції, бо таке розв'язання проблеми не буде ефективним. Я переконаний, що для цього ми не маємо залучати людей, з якими у нас культурна прірва і які, давайте будемо відвертими, приїжджають сюди не лише для того, щоб працювати, або навіть не для того, щоб працювати. Ми маємо повертати наших громадян додому, а для цього потрібні дві дуже важливі умови – робота і житло.

Якщо ми говоримо про роботу, то рецепти давно відомі. Вимагаємо від уряду прискорити виконання програм з детінізації, створити рівні умови господарювання для бізнесу, і за рахунок цього залучити додаткові кошти на

соціалку, програми дерегуляції та усунення неефективних інструментів в руках держави, які стримують розвиток бізнесу.

Кредитування. Ринок кредитування у занедбаному стані. Рівень проникнення кредитного портфеля у співвідношенні до ВВП становить 9,8 відсотка, тоді як у 2018 році було більше 25 відсотків.

Страхування військових ризиків. Програма тільки запрацювала і результати, на жаль, поки що відсутні. Ми маємо підтримати прифронтові регіони і відповідні галузі економіки, такі як оборонно-промисловий комплекс, завдяки *Defence City*.

Житло. Ми маємо забезпечити наших громадян доступним житлом. Потрібна програма будівництва щонайменше 1 мільйона нових квартир, і для цього ми вже робимо перші кроки. Так, законопроект про сек'юритизацію активів, яка має запустити фондовий ринок, вже у Верховній Раді, ми будемо його розглядати. Ми маємо запустити програму, яка дасть можливість отримувати кредити на житло під 3 відсотки на 25 років.

Безперечно, надважливою є соціальна політика. Це пенсійна реформа і скасування кланових пенсій, перегляд прожиткового мінімуму і, повторюю, соціальна підтримка прифронтових територій.

Врешті, маємо розглянути у Верховній Раді законопроекти, мета яких – підтримати вітчизняну економіку і соціальний розвиток наших громадян, а не ті, що, на жаль, включені до сьогоднішнього порядку денного, за який, чесно кажучи, соромно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Шановні народні депутати! Прошу зайняти свої місця.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність особистої картки в пульті, що знаходиться на вашому робочому місці. Нагадую, що треба одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 210.

Проголосували: за – 210, проти – 5, утрималися – 2, не голосувало – 95.

Усе, як завжди, шановні колеги.

Шановні народні депутати, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця, тому що перше питання потребує включення до порядку денного, треба 226 голосів.

Отже, перший проєкт Закону «Про внесення зміни до статті 70 Основ законодавства України про охорону здоров'я» ([№ 15015](#)). Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 15015 до порядку денного. Потрібно 226 голосів. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника міністра оборони України Баніка Мстислава Сергійовича.

Мстиславе Сергійовичу, до 2 хвилин. Будь ласка.

БАНІК М.С., заступник міністра оборони України. Добрий день. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! У Силах оборони України проходять службу близько 8,5 тисячі іноземців. Наразі вони мають серйозні проблеми із проходженням ВЛК, отриманням доступу до ВЛК не лише на етапі зарахування до українського війська, а також після поранень, для визнання, що вони отримали поранення, захищаючи Україну.

Ми розробили законопроект з метою усунення цієї правової прогалини у сфері проведення військово-лікарської експертизи стосовно іноземців та осіб без громадянства, які залучаються до проходження військової служби за контрактом. Чинним законодавством передбачена можливість укладення контракту про проходження військової служби, тобто вони вже можуть служити. Вони також підпадають під анонсовані контракти, які запускають у червні. Водночас стаття 70 Основ законодавства України про охорону здоров'я не містить жодної прямої норми щодо повноважень військово-лікарських комісій проводити військово-лікарські експертизи для іноземців та осіб без громадянства. Відсутність відповідного законодавчого врегулювання створює для них невизначеність стосовно придатності до військової служби і встановлення причинного зв'язку поранень, травм, захворювань, пов'язаних із проходженням військової служби, а також подальшого медичного забезпечення.

Відповідно пропонується внести зміни до частини першої статті 70 Основ законодавства України про охорону здоров'я, якими передбачити повноваження ВЛК щодо проведення експертиз стосовно іноземців та осіб без громадянства,

а також встановити обов'язковість проходження медичного огляду для зазначеної категорії осіб. Додаткових видатків з державного бюджету реалізація такого законопроекту не потребує. Прошу підтримати за основу і в цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую до слова голову Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Радущого Михайла Борисовича.

Будь ласка, Михайле Борисовичу.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Голово! Шановні колеги! Проект Закону «Про внесення зміни до статті 70 Основ законодавства України про охорону здоров'я» (№ 15015) розроблено Кабінетом Міністрів України. Законопроектом пропонується поширити положення частини першої статті 70 Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо проведення військово-лікарської експертизи на кандидатів з числа іноземців для проходження військової служби з метою визначення їх придатності до військової служби, встановлення причинного зв'язку захворювань, поранень, травм з військовою службою, визначення необхідності та умов застосування медико-соціальної реабілітації та допомоги для цієї категорії осіб.

На сьогодні згідно з вимогами законодавства однією з обов'язкових умов проходження іноземцями військової служби є їх придатність до проходження такої служби за станом здоров'я, що підтверджується ВЛК за результатами проведення військово-лікарської експертизи, однак на законодавчому рівні це питання не врегульовано. Усунення цієї прогалини сприятиме ефективнішому залученню кандидатів з числа іноземців до проходження військової служби.

Комітет розглянув законопроект на своєму засіданні і ухвалив рішення прийняти його за основу і в цілому. Колеги, з'ясувалося, що треба буде внести ще одну-дві поправки, бо в законопроекті не все уточнено. Прошу прийняти законопроект за основу і доопрацювати його до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Борисовичу.

Я прошу представників фракцій і груп записатися на виступи для обговорення законопроекту: два – за, два – проти. Будь ласка, шановні колеги.

Слово надається народному депутату Аліксійчуку Олександровичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

АЛІКСІЙЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Михайлу Радущому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Борисович Радущкий. Будь ласка.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Колеги, щоб недовго, треба зрозуміти, що це можливість залучати до війська громадян інших держав або людей без громадянства. Нашому війську люди дуже потрібні, тому дуже прошу підтримати цей законопроект, щоб не було чиновницьких перепон для наповнення українського війська.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Батьківщина» – Юлія Володимирівна Тимошенко.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» однозначно підтримує цю законодавчу ініціативу в першому читанні з доопрацюванням до другого читання. Треба уточнити всі нюанси стосовно прав іноземців, які захищають Україну, щодо медичного забезпечення і реабілітації, як сказав голова комітету.

Шановні колеги, користуючись нагодою і присутністю в залі заступника міністра оборони, ми просимо і вимагаємо звернути увагу на посилення рекрутингу серед іноземців. Цю позицію однозначно треба підсилювати, бо треба створювати умови для громадян інших держав, які хочуть захищати Україну. Це один із варіантів підсилення нашого мобілізаційного резерву. Говорячи про іноземців (честь їм і хвала за те, що вони захищають Україну), ми не повинні забувати про своїх військових, які отримують грошове забезпечення в розмірі 20 тисяч гривень навіть без індексації.

Користуючись нагодою, ми просимо керівництво Міністерства оборони звертати більше уваги на проведення рекрутингу серед українців, щоб це була ефективна модель, на підвищення грошового забезпечення й інших виплат для воїнів ЗСУ і, звичайно, на реформу ТЦК та СП, як обіцяв міністр оборони.

Шановні колеги, звичайно, треба підтримати цей законопроект, але до другого читання внести суттєві пропозиції, щоб ми більше до цього питання не поверталися. Люди, які приїхали захищати Україну, повинні мати достойне грошове, медичне забезпечення, а в разі поранення – реабілітацію. І, звичайно, треба захищати родини загиблих.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

Софія Федина. Увімкніть мікрофон з місця, будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Дійсно, держава повинна мати чітко врегульовані механізми проходження ВЛК для іноземців та осіб без громадянства, особливо серед тих, які добровільно долучилися до захисту Української держави, вже і негайно. Але проблема цього законопроєкту дещо в іншому.

Перше. Чинним законодавством уже передбачене відповідне регулювання і механізми проходження ВЛК.

Друге. У тексті законопроєкту використовується поняття «кандидати для проходження військової служби з числа іноземців та осіб без громадянства», але такого поняття немає в законодавстві про військову службу, тобто тут буде колізія.

Третє. Логічно було б передбачити, що військово-лікарська експертиза визначає придатність до військової служби осіб з числа іноземців та осіб без громадянства також серед тих, хто вже проходить службу в Збройних Силах України, Національній гвардії, Державній спеціальній службі транспорту. Тут потрібні чіткі формулювання.

Окремо хочу нагадати, що врегулювання питання проходження ВЛК іноземцями – це важливо, але в нас є величезна проблема з тим, як відбувається проходження ВЛК українськими громадянами. Шалена корупція, маніпуляції, порушення прав людини, висновки про придатність для непридатних військовозобов'язаних вже набули таких масштабів, що становлять загрозу обороноздатності держави.

Користуючись нагодою і присутністю заступника міністра оборони, нагадаю також, що влада не сформувала повноцінної державної політики стосовно інших іноземних добровольців. Хто вони для держави? Які гарантії мають? Як можуть отримати громадянство? Як держава бере відповідальність за поранених і загиблих? І ще одне критично важливе питання: як цим іноземцям доїхати в Україну за свої гроші, щоб воювати за Україну? Це також не вирішено. Це вже питання репутації Української держави, тому що тисячі іноземних добровольців зробили свій вибір воювати за Україну в той час, коли багато держав світу досі бояться назвати московську федерацію агресором.

Підтримуємо законопроєкт у першому читанні, до другого треба доопрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сухов Олександр Сергійович від депутатської групи «Довіра». Будь ласка.

Виступатиме ще Юрченко від депутатської групи «Відновлення України». І потім голосуємо.

СУХОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець). Дякую. Прошу передати слово Вельможному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Анатолійович Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець).* Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Наша медицина перебуває в жахливому стані. Лікарів і медичного персоналу вкрай не вистачає, і ця криза лише посилюватиметься, якщо ми негайно не будемо вживати необхідних заходів.

Міністерство освіти і науки встановлює мінімальний конкурсний бал для вступу на медичні спеціальності на рівні 150. При цьому на інші спеціальності необхідно набрати лише 130 балів. Я згоден, що медична спеціальність украї відповідальна, але якість шкільних знань у жодному разі не може впливати на майбутнє освіти. З таким підходом медична галузь в Україні стане абсолютно недоступною. А хто лікуватиме людей у селах, прифронтових регіонах? Пенсіонери помирають вдома без належної допомоги, адже до найближчої лікарні їхати 30-40 кілометрів.

Наш обов'язок – заохочувати молодь вступати у медичні виші та здобувати спеціальності лікаря, фельдшера. Ми маємо дбати не про сьогоднішній день, а на роки вперед, щоб майбутнє покоління українців завжди мало доступ до якісних медичних послуг.

Депутатська група «Довіра» підтримує даний законопроект за основу і в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ. Юрченко Олександр Миколайович, депутатська група «Відновлення України». Шановні колеги, після цього будемо голосувати.

Юрченко, 1 хвилина.

ЮРЧЕНКО О.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Війна продовжується, і людей на фронті, як завжди, не вистачає, тому поповнення за рахунок іноземних громадян є насправді вкрай важливим. Тим паче, що багато з них мають військовий досвід, тобто не потребують часу на навчання і, що найважливіше, коштів з державного бюджету. Це вкрай важливий крок для розбудови сучасної контрактної армії. Досвід багатьох країн світу – Франції, Іспанії, Сполучених Штатів Америки і реальний досвід російсько-української війни засвідчив, що добровольці-іноземці можуть робити вагомий внесок у зміцнення армії. Тому приведення до належного стану нашої законодавчої бази є необхідним.

Законопроект пропонує поширити дію військово-лікарської експертизи на кандидатів з числа іноземців та осіб без громадянства, які виявили бажання стати на захист нашої держави. Ті іноземці, які свідомо стають поруч з нашими воїнами, заслуговують на повноцінний правовий захист.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Ми завершили обговорення законопроекту і переходимо до прийняття рішення. Нагадаю, що рішення комітету було прийняти за основу і в цілому, але ми домовилися, що сьогодні приймемо за основу, а після цього я поставлю на голосування пропозицію скоротити вдвічі строк подання поправок, щоб ви могли швидко внести ті точкові пропозиції, які необхідні для доведення законопроекту до досконалості. Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проєкт Закону «Про внесення зміни до статті 70 Основ законодавства України про охорону здоров'я» ([№ 15015](#)) за основу. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строк подання пропозицій і поправок для підготовки до другого читання. Прошу підтримати, щоб колеги могли швидко його доопрацювати. Прошу голосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проєкт Постанови «Про встановлення Дня української музики» ([№ 15053](#)) без обговорення. Займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проєкт Постанови «Про встановлення Дня української музики» (№ 15053) в цілому з необхідними... Спочатку включити до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проєкту Постанови «Про встановлення Дня української музики» (№ 15053). Прошу голосувати. Потрібно 226 голосів.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Постанови «Про встановлення Дня української музики» (№ 15053) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проєкт постанови теж нібито без обговорення, так? Шановні колеги, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України

Цабаля В.В.» ([№ 15229](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками... (*Шум у залі*). Що значить, з обговоренням? Ви як хто обговорюєте? Я зрозумів.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Цабаля В.В.» ([№ 15229](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати. Хочу нагадати, що обговорювати можуть тільки фракції та групи.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний – проєкт Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 15206](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути проєкт постанови за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 224.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова народного депутата України Мотовиловця Андрія Вікторовича. Не виступатиме. Добре.

Голово комітету, ознайомте коротко із висновком. Можна з місця, Сергію Віталійовичу, якщо хочете.

Увімкніть мікрофон Сергія Віталійовича з місця.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги депутати! Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України розглянув проєкт Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 15206](#)), внесений народним депутатом Мотовиловцем.

Цим проєктом постанови пропонується внести зміни до персонального складу деяких комітетів. Зокрема обрати народних депутатів:

Карабуту Сергія Олександровича – членом Комітету з питань економічного розвитку;

Київець Олену Валеріївну – членом Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики;

Мельніка Сергія Васильовича – членом Комітету з питань правоохоронної діяльності;

Отраднову Лесю Олександрівну – членом Комітету з питань правової політики;

Слинька Дмитра Михайловича – членом Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики.

За підсумками розгляду цього питання Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України рекомендує парламенту розглянути проєкт постанови № 15206 і прийняти рішення відповідно до статті 138 Регламенту Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на обговорення проєкту постанови: два – за, два – проти.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЧИЙГОЗ А.З., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Володимирівні Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Я ще раз звертаюся до вас з вимогою, справді, повернутися до нормальної парламентської традиції, яка існувала в залі українського парламенту всі роки до 2019 року.

Ви знаєте, у нас дуже часто відбуваються дискусії, нещодавно з колегою із фракції «Слуга народу» ми знову були на круглих столах щодо прав опозиції, про необхідність прийняти відповідний закон. У більшості країн світу немає ніякого закону, ні у Великій Британії, ні в Канаді. Там права опозиції визначені високою політичною культурою. До 2019 року опозиції належали бюджетний, регламентний комітети, був день опозиції, коли розглядали законопроєкти опозиції. Не хочете голосувати – не голосуйте, але фракція «Європейська солідарність» представляє мільйони українських виборців, і право цих виборців з усіх регіонів України – бути почутими.

Ми вимагаємо запровадити день опозиції, коли ми представлятимемо нашу позицію, аби вона була почута, наші законопроекти. Ми вимагаємо присутності в телемарафоні. Ви знаєте, це щось у нашому політичному лісі здохло, що вперше відбулася зустріч Зеленського з лідерами парламентських фракцій, і ми вітаємо цей факт. Але розуміємо, чому – тому що політична криза не скресла, потрібно шукати голоси в цьому залі, об'єднуватися, об'єднувати інтелектуальні зусилля. Для цього потрібно шанувати опозицію.

Ви дуже любите цитувати Де Голля і Черчилля. Не впевнена, що ви їх читали, але Черчилль чи Де Голль сказав: «Парламент – це теж Франція (або Британія). Опозиція – це теж Франція (або Британія)».

Опозиція – це теж Україна. Ми вимагаємо призначити наших колег Сюмар, Фріз, Павленка за нашими квотами першими заступниками голів відповідних комітетів. Без цього це все абсолютна фікція і порушення прав опозиції, а головне – порушення прав мільйонів виборців, які стоять за нашою командою. Шануйте українців.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Сергій Штепа, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ШТЕПА С.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день. Прошу передати слово Олександру Федієнку.

ГОЛОВУЮЧА. Олександр Федієнко, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги. Я хочу сказати, що наповнення комітетів нашими колегами, які пропрацювали в одному комітеті, а потім переходять в інший – це правильна практика, бо вони вже набралися відповідного досвіду. Але хочу звернутися з проханням. Назріло питання створення взагалі нового комітету – з питань внутрішньо переміщених осіб, який займався б людським капіталом. Ми маємо величезну прогалину в цьому питанні. Звертаюся до парламенту з проханням розглянути питання про створення нового комітету.

Я особисто ще раз звертаюся до всіх присутніх з проханням підтримати наших колег щодо наповнення комітетів. Звертаюся також до голів фракцій та всіх колег. У нас зависло питання про призначення заступників голів комітетів, воно чомусь не включене до порядку денного. Вірніше, ми розуміємо, чому воно

не вноситься, бо є якісь політичні торги, але, вибачте, є люди, які готові і хочуть працювати, ми своїми руками заважаємо їм це зробити.

Звертаюся до всіх і дуже прошу підтримати цей проєкт постанови, розглянути питання про переведення, призначення заступників голів і створення нового комітету з питань внутрішньо переміщених осіб і людського капіталу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Михайло Цимбалюк, фракція «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги, фракція «Батьківщина» підтримує проєкт постанови, але я хочу загострити увагу на двох питаннях.

Перше. Ми запрошуємо когось на звіт, слухаємо доповідача 5 хвилин, і він іде від нас, тримаючи дулю в кишені. У Комітеті з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України лежить законопроект [№ 13012-1](#) авторства його голови Кальченка, Євтушка, Синютки, інших членів комітету. У ньому йдеться про можливість не лише почути звіт, а й поставити запитання.

Друге. У мене є запитання-прохання до монобільшості, до влади. Не робіть помилок попередників, прийміть закон про опозицію, він вам у майбутньому допоможе, бо, справді, лише тоді може бути реальна парламентська робота, коли є монобільшість, більшість і опозиція. Це й є парламентаризмом і парламентським контролем.

Чинна влада, будь-яка, в даному разі ми кажемо про нинішню, не розуміє, що треба прийняти закон про опозицію і втілити в життя вже, а не в майбутньому. Справді, ви колись прийдете в опозицію, і він дасть вам можливість займатися реальним парламентським контролем. Владу ви вже спробували, спробуйте ще реальну опозицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ярослав Юрчишин, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Звісно, депутати мають бути закріплені за комітетами. Ми вітаємо те, що новоприбулі депутати матимуть постійне місце роботи, це дуже правильно. Але хочу й негативно згадати керівництво фракції «Слуга народу» – пана Давида Арахамію, пана Андрія Мотовиловця. Сподіваюся, вони відреагують.

Рік тому сталася трагічна подія – загинув колега Сергій Швець. З того часу Комітет з питань свободи слова, який я очолюю, не має повноцінного секретаря. Це квота «Слуги народу». Я знаю, що рішення вже прийнято, і пані Ліза Богуцька погодилася працювати в нашому комітеті. Питання одне: чому ми робимо вибіркові призначення, а не ті, які вже затримувалися стільки часу?

Дуже прошу розглянути це питання і все-таки провести доукомплектацію комітетів, призначити секретарів, перших заступників і заступників, щоб усі комітети працювали належним чином. Чесно кажучи, тоді як увесь світ визначає, що в напрямі свободи слова Україна має хороші показники, зростає індекс свободи преси за інформацією міжнародної правозахисної організації «Репортери без кордонів», недооцінювати і показувати таке ставлення парламенту до профільного комітету, справді, є негативним. Дуже прошу вирішити це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Усі народні депутати виступили від фракцій і груп? Дякую.

Можемо переходити до голосування, Руслане Олексійовичу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця.

Шановні колеги, ще раз нагадую, ми голосуємо за наших колег, щоб вони мали право працювати в комітетах, як уже працюєте ви. Давайте проявимо дрібку своєї поваги і совісті.

Григорію Миколайовичу, ви хочете 1 хвилину, щоб дати можливість людям зібратися?

Григорій Миколайович, 1 хвилину. Будь ласка. Після цього голосуємо.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Руслане Олексійовичу, хочу підтримати вашу ініціативу, що народним депутатам потрібно працювати. Основна робота народного депутата – у комітеті. Більше питань немає, і роботи менше не стає. Але давайте все-таки доручимо Апарату Верховної Ради провести «інвентаризацію», а скільки ж депутатів не входять до складу жодного комітету, скільки проєктів постанов про їхнє залучення до основної роботи не ставиться на голосування, і прийняти рішення стосовно всіх народних депутатів. Так не можна, що частину пропозицій голосуємо, а частину не включаємо до порядку денного. То хто такі рішення приймає? Назвіть прізвище, ім'я, по батькові, щоб ми вже домовилися раз і назавжди, і кожен депутат за законом мав основне місце роботи в комітеті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу.

Шановні колеги, готуймося, будь ласка, до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 15206](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, зверніть увагу, наступний законопроект... У вас що? Костюк з процедури? Тільки з процедури, пане Дмитре. Будь ласка.

КОСТЮК Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Житомирщина. Я прошу поставити на голосування пропозицію запросити до парламенту міністра енергетики. Це, насправді, дуже важливо. Про це ніхто не говорить, а коли взимку від холоду, навіть без ракетних обстрілів росіян, помиратимуть українці, буде вже пізно порушувати це питання.

Річ у тім, що у 2021 році Кабінет Міністрів, скажу цензурно, обманув теплопостачальні організації всієї України, запропонувавши меморандум. Всупереч меморандуму з 2021 року кошти на відшкодування різниці в тарифах жодній організації не були надіслані. Накопичилися борги в сумі 150 мільярдів гривень. Водночас НАК «Нафтогаз України» масово подає позови в суди, судиться з організаціями, що призводить до блокування їх рахунків і неможливості фактично вести свою господарську діяльність.

Я прошу на завтра на 12 годину запросити на пленарне засідання міністра енергетики. Тема – виконання умов меморандуму, підписаного в 2021 році. Нехай розповість, хто нестиме відповідальність у разі, якщо більшість українців залишиться взимку без опалення. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція про запрошення міністра енергетики на пленарне засідання на завтра на 12 годину відповідно до статті 6 Регламенту. Правильно я зрозумів?

Ставлю на голосування пропозицію про запрошення Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра енергетики України Дениса Шмигала на пленарне засідання Верховної Ради України на завтра на 12 годину для надання інформації.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Геращенко. З процедури, будь ласка.
Шановні колеги, потім – наступний законопроект.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, ми вітаємо нових членів комітетів. Ми з великою повагою ставимося і до депутатської групи «Довіра», і до інших фракцій. Хочемо ще раз наголосити на голосуванні фракції «Європейська солідарність». Ми вимагаємо від регламентного комітету та Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп включити до порядку денного проект постанови про призначення Сюмар, Фріз і Павленка першими заступниками голів комітетів. Це квота фракції «Європейська солідарність». Це повага до парламенту, до опозиції, до наших виборців.

Просимо внести це питання на розгляд залу і підтримати його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірино Володимирівно, на жаль, я не можу цього зробити за процедурою. Ви звернулися до Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп. Погоджувальна рада, думаю, вас почула. Дякую, шановні колеги.

Наступним розглядаємо проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання участі державних органів та органів місцевого самоврядування в реалізації програм та проектів міжнародної технічної допомоги та транскордонного співробітництва» ([№ 10284](#)).

Запрошую на трибуну народного депутата пана Аліксійчука Олександра Васильовича.

Ми домовлялися про такий регламент: 10 хвилин – виступ Юлії Володимирівни Тимошенко замість поправок, після цього голосуємо.

Поки триває обговорення, прошу підійти Арахамію, Разумкова, Іонушаса.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Юліє Володимирівно, ви хочете з трибуни виступати?
Юлія Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні друзі, законопроект № 10284 має назву, як завжди, бездоганну. Послухайте: «...щодо стимулювання участі державних органів та органів місцевого самоврядування в реалізації програм та проектів...». Я просто хочу, щоб ви розуміли, про що цей законопроект.

Щоб пояснити це, запитаю, як називається процес, коли, наприклад, керівник будь-якого приватного підприємства приходить до голови об'єднаної територіальної громади і каже: у мене є такий класний проєкт і я хочу платити вам додатково, скажімо, 5 тисяч доларів на місяць за те, щоб ви допомогли мені його втілити. Якщо читати матеріали НАБУ і САП, це називається корупцією, так? За це бізнес кидають у в'язницю. Скажу вам, що це взагалі в усьому світі називається корупцією. Прочитайте назву законопроекту, йдеться не лише про органи місцевого самоврядування, а й про державні органи. Це означає, що можна, наприклад, прийти до міністра і сказати: мені потрібна державна закупівля, платитиму 20 тисяч доларів на місяць, а ви реалізуйте мій проєкт. Чудово! Так це корупція!

А тепер давайте почитаємо законопроект. У ньому виписано, що надається право фінансувати посадових осіб державного і місцевого рівнів влади за здійснення окремих проєктів у якості доплат до заробітної плати від донорських установ, урядів іноземних держав, міжнародних організацій та інвесторів. Дорогі друзі, а можна мені назвати три відмінності корупції від надання можливості невідомо яким організаціям, інвесторам, грантам на постійній основі доплачувати посадовцям державних і місцевих органів влади? Чудово! Це називається легалізацією корупції.

Тоді в мене запитання. Якщо можна так легалізувати корупцію, давайте впишемо також, що український бізнес, українські організації можуть на постійній основі доплачувати заробітну плату міністру, голові ОТГ, керівнику будь-якого державного агентства. Я хочу запитати: ми взагалі розуміємо поняття «суверенітет», «здійснення державної політики»? Якщо держава або громада платить посадовцям державного рівня або місцевих органів влади заробітну плату, то очікують, що цей посадовець діятиме виключно в національних інтересах держави та громади, а також в інтересах українців.

Хто дав право офіційно оплачувати невідомо з яких джерел невідомо які проєкти? Це означає, що така посадова особа змушена буде служити тим, хто платить гроші. Нагадаю вам дуже старе прислів'я: хто платить, той і замовляє музику. Так давайте вже передамо Україну на аутсорсинг, щоб хтось платив і годував наших чиновників. Чи можемо ми в такому разі очікувати на дотримання національних інтересів, прав і свобод людей? Ні, вони служитимуть тим, хто платитиме їм заробітну плату.

Під такими ж гарними гаслами у нас створювалося сурогатне, штучне громадянське суспільство, яке нічого спільного зі справжнім громадянським суспільством не має. Це лобісти, які відстоюють конкретні, дуже чіткі грошові інтереси в парламенті, уряді, комітетах і отримують за це заробітну плату удвічі-утричі більше, ніж народні депутати.

Я хочу запитати: тепер ви хочете узаконити цей нахабний лобізм, який легалізується і реалізується законом, стане суттю нашого життя, роботи чиновників усіх рівнів? Назвіть мені хоча б одну країну, де високопосадовцям державного і місцевого рівнів платять заробітну плату уряди інших держав?

Ми що Сьєрра-Леоне чи Афганістан? Чому нас так принижують? Заробітну плату виплачує держава, якщо треба її підвищити, це питання бюджету, яке вирішується на рівні уряду і парламенту, але віддавати управління практично всіма органами влади в Україні, від держави до місцевого рівня, за виплату зарплати, це, по суті, здавати органи влади в оренду. Кому? Під які інтереси?

Я хочу, щоб ви знали, що цей законопроект – це, по суті, продовження ліквідації державного суверенітету України. Ви можете за це проголосувати, сказавши: ну, в них же мінімальні заробітні плати, нехай їм доплатять. Але в такому разі не вимагайте від посадовців усіх рівнів захищати національні інтереси України, громад, тому що вони служитимуть тим, хто їм платитиме, і більше нікому.

Так розчленовується держава, так вона використовується, ставляться умови, несумісні з нормальним розвитком держави. Я прошу, щоб ми як народні депутати розуміли, що нам потрібні інвестори, інвестиції, але на рівних умовах, без легалізованої законом корупції та підкупу.

Якщо ви проголосуєте за цей законопроект у другому читанні, то нестимете відповідальність за те, що наші чиновники підпорядковуватимуться не Україні, не українцям і не українським громадам, а тим, хто їм поставить завдання і заплатить за його виконання набагато більше, ніж заробітна плата, яку вони отримують.

Звісно, наша команда, вивчаючи і розуміючи закони, відстоюючи суверенітет України, за подібні «добрі справи» не голосуватиме. Ми вважаємо, що суверенітет не можна купити чи продати за 30 срібняків. Давайте розуміти, за що ми голосуємо і навіщо. Я закликаю всіх народних депутатів, які підтримують збереження суверенітету України, утриматися від голосування за цей законопроект.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Героям слава!

Будь ласка, Руслане Олексійовичу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аліксійчук для відповіді на зауваження. Будь ласка, 2 хвилини.

Шановні колеги, після цього голосуємо. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Олександр Васильовичу, до 2 хвилин.

АЛІКСІЙЧУК О.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Рівненщина. Я занотовував сказане колегою. Основна ідея законопроекту – дати можливість працівникам органів місцевого самоврядування без органів державної влади

офіційно отримувати доплату за додаткову роботу, пов'язану з міжнародними програмами і фондами. Наголошую: без державних органів. Ідеться виключно про органи місцевого самоврядування. Це робота з міжнародною технічною допомогою, а не з приватним сектором. Крім того, це кошти, що надходять за грантовими програмами транскордонного співробітництва, міжнародного співробітництва, проєктами Європейського Союзу та міжнародних партнерів. У цих коштах уже закладені ресурси на доплати таким працівникам, на реалізацію цих проєктів. Оскільки вітчизняним законодавством не передбачена можливість здійснювати доплати, ці кошти фактично згорають, і наші громади не можуть банально використати кошти, які спрямовуються на зарплати.

Окреме питання, що закордонні інституції керуватимуть нашими громадами. Це теж неправда, тому що механізм обчислення та верифікації залишається за урядом і конкретним міністерством, яке відповідає за впровадження регіональних політик у регіонах.

Колеги, прошу підтримати органи місцевого самоврядування, це дасть їм можливість виплачувати працівникам нормальні заробітні плати не за рахунок платників податків, а за рахунок коштів, передбачених проєктами міжнародного, міжмуніципального і транскордонного співробітництва. Прохання підтримати даний законопроект і органи місцевого самоврядування.

Дякую.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Олександрє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Займіть, будь ласка, свої місця. Запрошую народних депутатів підготуватися до голосування. Швидше! Додаємо динаміки. Я прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання участі державних органів та органів місцевого самоврядування в реалізації програм та проєктів міжнародної технічної допомоги та транскордонного співробітництва» ([№ 10284](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

З процедури – Разумков Дмитро Олександрович. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, я прошу все-таки оголосити перерву, якщо це можливо, щоб перед початком розгляду наступного законопроекту ми обговорили питання щодо порядку його розгляду, про що говорили з вами та керівництвом фракції монобільшості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу залишатися на своїх місцях до 3 хвилин. Ми зараз порадимось. Прошу підійти Разумкова, Арахамію. Після цього ми розпочнемо розгляд наступного законопроекту. Будуть виступи, потім будемо голосувати. Будь ласка, прошу підійти.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, перерву завершено. Я хочу оголосити, як ми розглядатимемо наступний законопроект. Це дуже важливий проєкт Закону «Про публічні закупівлі» ([№ 11520](#)) у другому читанні.

У нас буде виступ Разумкова – 5 хвилин, потім два виступи по 5 хвилин від фракції «Батьківщина», потім – два виступи по 3 хвилини від фракції «Європейська солідарність», потім Сірко – 5 хвилин, чотири поправки, два виступи Скороход і кілька поправок Демченка. Після цього голосуємо. Я думаю, за 30-35 хвилин ми перейдемо до кінцевого голосування. Прошу запланувати це у своїй активності.

Починаємо розгляд проєкту Закону «Про публічні закупівлі» ([№ 11520](#)).

Починаємо з виступу Дмитра Разумкова, до 5 хвилин. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги! Давайте про чесність і порядність, і про те, що мало б бути у Верховній Раді, і чого немає.

Щодо законопроекту. Минулого разу, коли він потрапив у цей зал, я запропонував розглянути всі поправки, тому що нормальні законопроекти опозиції не включаються до порядку денного. Я кажу про штрафи для тецекашників у розмірі 170 тисяч гривень і про невнесення до реєстру жінок. Те, що фактично наробило і Міністерство оборони України, і ТЦК, і профільні комітети, які до цього раніше не дійшли. Керівництво монобільшості, парламенту пообіцяли вам, мені та українському суспільству, що на наступному пленарному засіданні ці законопроекти з'являться у стінах Верховної Ради. Вони не з'явилися.

Що робить один комітет, який має відповідати за правоохоронну діяльність? Я навіть не називаю його, тому що це важко назвати роботою комітету. Покриває і не дає можливості проголосувати за введення штрафів у розмірі 170 тисяч гривень для тецекашників. Лише кілька членів цього комітету проголосували проти зняття його з порядку денного, кілька утрималися і дехто не брав участі в голосуванні. Більшість членів комітету вирішила, що треба залишити можливість нищити людей, знущатися над жінками і продовжувати паплюжити Збройні Сили України. На жаль, ТЦК входять до структури Сухопутних військ Збройних Сил України.

Комітет сказав, що треба розглянути свій законопроект. Для комітету важливо, щоб їм повісили медальки, а не реальне покарання людей за свавілля, хоча тецекашників іноді важко назвати людьми, зважаючи на те, що сьогодні лунало в цьому залі, що вони навіть ветеранів б'ють. Це нелюдське ставлення до людей. Якщо вам розповідатимуть, що один законопроект – у другому читанні, один – у першому... Було б бажання, а бажання немає.

Другий комітет, який мав би опікуватися питаннями національної безпеки, розвідки, турбуватися про Збройні Сили України, займається казна-чим. Члени комітету, ви такі герої, а скажіть мені, будь ласка, де законопроект про терміни служби? Де законопроект [№ 11217](#) команди «Розумна політика», він вам теж не підходить? Він теж не такий? Ви його не мали розглянути до 18 грудня 2024 року? Ви нормально себе почуваєте, нормальну зарплату отримуєте у своєму комітеті? Вам нормально, коли жінок продовжують ставити на облік, а ви нічого не зробили? Ви намагаєтеся протягти свій законопроект, трошки змінивши, зробивши його гіршим.

А що у вас відбувається з ротаціями? Чому ж ви мовчали і голосували за бюджет, яким не передбачено підвищення зарплат військовим? Вас влаштовує зарплата військових у розмірі 20 тисяч 100 гривень? Якщо ні, встаньте, напишіть заяву, вийдіть і скажіть: ми проти того, щоб військові отримували низькі зарплати. Ні, вас це влаштовує. Вас абсолютно все влаштовує. Ротації немає – влаштовує, демобілізації немає – влаштовує. Вносяться зміни до бюджету, якими забирають гроші зі зброї – все влаштовує. Я не почув заяви комітету, як ці герої вийшли б і сказали, що це погано для Збройних Сил України, для українських міст, по яких щодня прилітають рашистські ракети. Цього не відбувається, усіх все влаштовує. Тих, хто опікується правоохоронними питаннями, влаштовує те, що поліція стоїть разом з представниками ТЦК і нічого не робить, коли ті б'ють людей, закидають у буси. Роблять вигляд, що нічого не відбувається. Усе ж добре.

А що з вашими законопроектами, якими ви відхилили наші поправки до законопроекту про зміни щодо мобілізації, погіршивши умови мобілізації? Ваш комітет тоді відхилив поправки про пред'явлення документів тецекашників. Нехай люди подивляться, хто за це голосував. Ваш комітет відхилив поправки щодо боді-камер з 2024 року, і досі працівники ТЦК ходять без боді-камер. Кілька осіб на групу мають боді-камери, а інші їх не мають. Ваш комітет відхилив поправки про заборону носити балаклави. Давайте введемо кримінальну відповідальність, щоб вони не ходили в балаклавах, щоб усі розуміли, хто кого б'є, і могли впізнати в обличчя. Вас це все влаштовує. Вас влаштовує свавілля, таким чином ви стаєте посібниками ТЦК.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Батьківщина» хто виступатиме?

Будь ласка, Михайле Михайловичу, до 5 хвилин. Потім – Цимбалюк, до 5 хвилин.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, коли ми говоримо про пріоритетність роботи Верховної Ради і розгляд важливих законопроектів, маємо казати, що на сьогодні в пріоритеті має бути сектор безпеки і оборони. Дякую, що сьогодні вже прийняли один законопроект у першому читанні.

Наступним має бути законопроект про грошове забезпечення військовослужбовців, які наразі отримують жалюгідні зарплати. У пріоритеті має бути реформа грошового забезпечення військових ЗСУ та інших військових формувань, а також рекрутинг.

Уже кілька місяців у Верховній Раді лежить законопроект про реабілітацію військових, підготовлений міжфракційним депутатським об'єднанням, до складу якого входять представники всіх фракцій та груп. Ми вимагаємо внести його нарешті на розгляд сесійного залу, щоб ми могли достойно захистити наших військових, ветеранів, які отримали поранення, проходять реабілітацію. Це комплексний законопроект, у підготовці якого брали участь військовослужбовці, ветеранські організації, представники громадянського суспільства. Ми вимагаємо негайно внести його на розгляд.

Наступним пріоритетним питанням має бути пенсійне забезпечення. Уже не раз із трибуни Верховної Ради ми чули, що Кабінет Міністрів внесе проєкт пенсійної реформи. Попередній Прем'єр-міністр розповідав про якусь бальну пенсійну систему. Прем'єр-міністра змінили, а проєкту пенсійної реформи немає. Мільйони українців щомісяця отримують жалюгідну пенсію в розмірі 2 тисяч 500 гривень. Як їм прожити за ці гроші? Несправедлива сама формула обрахування. Реальний прожитковий мінімум – майже 8 тисяч гривень.

Фракція «Батьківщина» внесла законопроект, яким запропонувала встановити мінімальну пенсію в сумі приблизно 7 тисяч 500 гривень. Скептики запитують: а де брати гроші? Ми чітко розписали джерела доходу для забезпечення мінімальною пенсією. До речі, про підвищення пенсійного забезпечення з трибуни Верховної Ради говорив міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютін. Думаю, найближчими тижнями ми маємо отримати такий документ у сесійному залі. Впевнений, що більшість народних депутатів підтримає ініціативу підвищення пенсійного забезпечення.

У цьому році 20 травня Верховний Суд України поставив крапку в кількарічній боротьбі військових пенсіонерів за справедливість. Верховний Суд чітко вказав, що прийнявши постанову про зменшення або обмеження пенсійного забезпечення, Кабінет Міністрів уже кілька років поспіль перевищує свої повноваження щодо коефіцієнтів зниження пенсійного забезпечення військовослужбовців, які знаходяться на заслуженому відпочинку. Запитання: коли Кабінет Міністрів виконає рішення Верховного Суду України? Багато пенсіонерів, які отримували необґрунтовано занижену пенсію, уже, на жаль, відійшли у вічність, не дочекавшись справедливості. Сподіваюся, Кабінет Міністрів усе-таки продемонструє, що у нашій державі є верховенство права, і негайно виконає рішення Верховного Суду та інших судів.

За даний законопроект фракція «Батьківщина» не голосуватиме. На жаль, під час підготовки до повторного другого читання не враховано пропозицій фракції «Батьківщина».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, хто наступний виступатиме від фракції «Батьківщина». Фракція «Батьківщина» завершила виступи. Дякую.

Наступними виступатимуть Геращенко Ірина Володимирівна та Олексій Гончаренко від фракції «Європейська солідарність» по 3 хвилини. Правильно? Геращенко, 3 хвилини. Гончаренко, 3 хвилини. Будь ласка. Але не разом, а по чергово.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці, фракція «Європейська солідарність» не раз порушувала питання щодо прозорого використання бюджету, особливо в питанні закупівель для армії. Ми бачимо численні корупційні скандали, пов'язані то з бронежилетами, то з технікою. Створюються організації, що якимось чином обходять усі публічні закупівлі й тендери, тому що ці питання вирішуються в сумнозвісному будинку на Грушевського, і це не будинок уряду, а будинок Міндіча, де займаються такими обладнаннями. Чекаємо від антикорупційних органів справедливого, прозорого розслідування усіх цих справ і відповідальності за кожну вкрадену в армії копію.

Ще одна проблема. На фоні страшних ударів по Києву й Україні, нагадаю, що лише в ніч із суботи на неділю терористична російська федерація запустила по Україні більше 50 ракет і 700 дронів і, на жаль, нарощує їх виробництво, уряд збирається забрати 40 мільярдів гривень зі статті «Закупівля зброї» бюджету Міністерства оборони і передати їх у резервний фонд. Уявіть собі (думаю, Голова Верховної Ради підтвердить цю інформацію), що вперше про це почули від нашої фракції на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп. Ви розумієте, що в цьому залі не читають законопроекти, цей зал дуже часто бездумно голосує за страшні речі.

Що означає передати в резервний фонд 40 мільярдів гривень зі статті «Закупівля зброї» бюджету Міністерства оборони тоді, як у нас страшний дефіцит ракет? Поспілкуйтеся з військовими. У нас системи «Patriot» стоять без ракет, немає чим захищати країну, а в цей час 40 мільярдів гривень передають у резервний фонд, і кажуть нам, що вони підуть на відновлення. Ми вже бачили, яке це відновлення: кешбеки, інші абсолютно ідіотські, лобістські, піарівські статті Банкової, які не мають нічого спільного з бюджетом воюючої країни.

Наша фракція зареєструвала законопроект про необхідність, навпаки, посилення бюджету Міністерства оборони, збільшення фінансування не лише закупівлі зброї, а й обіцяних Зеленським і міністром оборони підвищень зарплат військовим. Ці кошти мають бути конкретно розписані.

Цього тижня збираються розглядати зміни до бюджету, внести в дохідну частину 45 мільярдів євро, що надійдуть від наших міжнародних партнерів, але немає жодної конкретно розписаної статті щодо підвищення зарплат військовим, щодо військового забезпечення. Скажіть, як таке...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Олексій Гончаренко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка, пане Олексію.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Фракція «Європейська солідарність». Друзі, ми розглядаємо проєкт Закону «Про публічні закупівлі». Це чудово. Що ми маємо закуповувати сьогодні в першу чергу? Зброю, тому що треба захистити Україну і українців. Як сталося, що під час розгляду проєкту Державного бюджету зі статті «Закупівля зброї» намагаються перекинути 40 мільярдів гривень на статтю «Резервний фонд Кабінету Міністрів України», з якої фінансується різний непотріб? Ці гроші знову підуть на марафони, щоб вішати локшину людям на вуха. Замість придбання зброї розповідатимуть під час телемарафону, де сховатися, або що все добре, ми наступаємо, перемагаємо, в той час, коли на голови падають ракети. Ну, це божевільня!

Де в сьогоднішньому порядку денному законопроєкти про збільшення грошового забезпечення військовослужбовців? Скільки можна про це говорити? Щодня ми чуємо від міністра оборони: скоро щось буде. Виходить Президент і каже: скоро щось буде. Коли скоро? Уже більше трьох років як забрали 30 тисяч гривень зарплати у військовослужбовців. Більше трьох років! Нагадаю, це Зеленський не підписав закон про 30 тисяч гривень зарплати військовослужбовцям, яку мали повернути. Сьогодні військові в тилу, на ротації отримують менше за охоронця в супермаркеті. Скільки це триватиме? Ми бачимо це питання в порядку денному? Ні! Знову черговий обман.

Європейський Союз виділив 90 мільярдів євро на військо. Де ж це військо? Чому військо нічого не бачить? Куди це все йде, Міндічу со товарищами? Скільки це триватиме?

Де законопроєкти і прийняті закони про терміни служби? Коли буде демобілізація? Півтора року минуло, як уряд зобов'язаний був внести законопроєкт на розгляд Верховної Ради. Скільки можна на цих людях тягти? Так, вони сталеві, але вони живі люди, мають сім'ї, які чекають на них. Скільки ці питання ігноруватимуться? Коли ми розглянемо законопроєкти про демобілізацію? Коли повернемося обличчям до нашого війська? Нічого цього в порядку денному немає.

Я з повагою ставлюся до всіх проєктів, ратифікацій тощо. Що ми будемо тут ратифіковувати, кому ми взагалі всі будемо потрібні, якщо в нас не буде війська, здатного захистити Україну? Припиніть займатися дурницями, займіться Збройними Силами України.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна – Юлія Сірко, 5 хвилин. Будь ласка. Немає? Добре.

Наступний виступ Скороход, 2 хвилини. Перепрошую, Дмитро Олександрович, у нього ще виступ до 5 хвилин, а потім – виступи щодо поправок.

Дмитро Олександрович – до 5 хвилин. І Мар'яна Володимирівна – до 5 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, як кажуть, тупість породжує бідність. Це саме про даний законопроект, тому що він для Державного бюджету України коштує 3,5 мільярда євро. Велика сума? Усі ж розповідають: грошей на армію, на пенсії немає, ні на що немає, біда. На кешбеки, правда, є, а на всі нормальні видатки немає.

Що ми спостерігаємо нині в українському політичному суспільстві та в суспільстві загалом? Люди починають їсти більше хліба й картоплі, і не тому, що вони полюбили хліб і картоплю, а тому що стали біднішими. За всіма міжнародними оцінками, якщо люди починають їсти менше м'яса, а більше хліба й картоплі, то суспільство бідніше, у людей не вистачає грошей. Хто з народних депутатів цього не знає, було б непогано зрозуміти, а не сміятися в залі Верховної Ради. Кажучи, що тупість породжує бідність, маю на увазі саме приклад тієї деструктивної роботи, яку ми час від часу бачимо в парламенті. Не серед всіх депутатів.

На фоні того, що Президент зустрічається з усіма фракціями, обговорює, як прийняти частину законопроектів на виконання *Ukraine Facility*, вимог Міжнародного валютного фонду, у нас є геніальні голови комітетів, прізвище одного Іонушас, іншого – Завітневич, які роблять все, щоб цей законопроект не був проголосований у залі, щоб «вимкнути» голоси опозиції, тому що блокують законопроекти опозиції. Таке враження, що це «п'ята колона» всередині монобільшості, яка вирішила нашкодити Зеленському, щоб провалилися всі зусилля щодо об'єднання парламенту. Виглядає це саме так, інших пояснень у мене просто немає.

Нехай візьмуть слово, скажуть, чому вони, такі молодці, намагаються зменшити кількість голосів під час голосування поправок для підтвердження, щоб не вся опозиція, яка планувала підтримувати законопроект, проголосувала за нього, а держава залишилася без 3,5 мільярда євро. Думаю, у такому разі непогано було б забрати гроші в цих двох комітетів і направити їх на потреби Збройних Сил України. Розумію, що це мізер, але це будуть ефективніше використані кошти, ніж направляти їх на ці два профільні комітети. Один комітет має займатися правоохоронною діяльністю, захищати громадян, чого здебільшого не робить. Є в ньому і нормальні члени комітету, дякую їм за

позицію. Аналогічна ситуація у Комітеті з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Там теж є люди, не депутати, які працюють, так само, як і у всіх фракціях – і в монобільшості, і у фракціях опозиції – на інтереси держави. Є й ті, хто працює на власні шкурні інтереси або свої політичні уподобання. Такі, на жаль, реалії українського суспільства.

Думаю, було б непогано, щоб керівництво парламенту і монобільшості розглянуло питання щодо заміни таких неефективних людей у цих комітетах. Упевнений, у самих комітетах це підтримали б. Ключові комітети мають відповідати за питання демобілізації, термінів служби, відсутності ротації для військових, незаконного позбавлення волі тецекашниками, нанесення середніх та тяжких травм людям, яких вони б'ють на вулицях, абсолютної безкарності представників ТЦК, які знущаються вже не лише з чоловіків, а й із жінок. Для них за це не передбачено ніякого покарання, навіть не хочуть ввести штраф у розмірі 170 тисяч гривень. Скажіть, будь ласка, ті, хто нас сьогодні дивиться, як ви думаєте, у тецекашників є можливість заплатити 170 тисяч гривень за внесення жінок до реєстру, яких потім починають ганяти по семи колах пекла, розповідаючи, що треба прийти до суду, знятися з обліку тощо? І їм плювати, що вони створюють для цієї людини проблеми. Вони мають нести відповідальність за побиття ветеранів, за те, що хапають людей за руки, за ноги і, вибачте, як тварин кидають до бусів? Мають чи ні? Чи всіх у цьому залі влаштовує те свавілля, що чиниться на вулицях? Людей це не влаштовує. Наслідки будуть катастрофічними, зокрема і в цьому залі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Право на репліку, було згадано прізвище.

Іонушас. Слово для репліки, до 1 хвилини. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановні українці! Нещодавно вийшло дослідження, відповідно до якого саме Комітет з питань правоохоронної діяльності найбільш навантажений. Саме наш комітет 3 березня 2022 року підготував до розгляду в залі майже половину, шість із 14 законопроектів, які стосувалися найважливіших сфер життя у важкі часи.

Попередній промовець зазначив з цієї трибуни, що нас не хвилює питання ТЦК. Ні, питання ТЦК, ВЛК наш комітет дуже хвилює. Саме тому комітет розробив інший законопроект [№ 12442](#), яким пропонується врегулювати питання відповідальності в разі незаконного призову або демобілізації.

Шановні колеги! Шановні українці! Хочу запевнити вас, що ми думали про розв'язання проблем, про які йдеться у виступах з цієї трибуни, в минулому, думаємо сьогодні, і будемо думати в майбутньому. Звинувачення, які щойно пролунали, абсолютно безпідставні. Тому ще раз зазначаю, що законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков, що у вас? Секунду, Дмитре Олександровичу, я зараз переговорю з вами. З процедури? Добре. Що у Разумкова з процедури?

РАЗУМКОВ Д.О. У нас ще додалися до втомлених. Добре, якщо у вас спина і хвіст не відвалюється. Це перше.

Друге. Якщо ви такі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що з процедури, Дмитре Олександрович? Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. З процедури. Ви розповіли, який навантажений комітет. Пропоную розвантажити його, направити його членів в інші комітети. Я зареєструю відповідну постанову, якщо ви не заперечуєте.

І ще пропозиція. Це ж як треба працювати, щоб законопроект стосовно працівників ТЦК розробляти більше двох років? Ви сказали, у 2023 році.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дмитре Олександровичу, це не зовсім з процедури. Вносьте проект постанови, будемо розглядати (*Шум у залі*). Репліку сказано. Далі мав бути виступ з процедури. Я зупинив, бо виступ був не з процедури (*Шум у залі*). Шановні колеги, далі у нас 2 хвилини...

Скороход, ви будете з поправками? Тоді дамо слово тим, хто поки без поправок.

З процедури – Мамка. Тільки з процедури, інакше я зупинятиму, як інших. Будь ласка, Григорію Миколайовичу. Потім – Безугла.

МАМКА Г.М. Дійсно, нам треба вносити зміни до Регламенту Верховної Ради, багато питань накопичилося. Народні депутати висловлюють якісь претензії до роботи правоохоронного комітету. Ми відкриті, чекаємо кожного, можете прийти в комітет, у вас є такі повноваження, просто ви їх не використовуєте, і підтримати свою позицію. Я ходжу по комітетах. Це перше.

Друге. Ми говоримо про ТЦК, ВЛК. А їх що наразі не притягують до відповідальності, ДБР не порушує справи? Слухайте, є забаганки, комусь хочеться терміново, то йдіть до правоохоронних органів, пишіть заяви.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, з процедури, шановні колеги.

МАМКА Г.М. А не розказуйте тут з трибуни...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури. Дякую, Григорію Миколайовичу.

Шановні колеги, наступна виступатиме Безугла, 5 хвилин, потім Заремський, 1 хвилина, і переходимо до виступів колег, у яких є поправки. Це буде Скороход, 2 хвилини на чотири поправки, потім – поправки Демченка, Мовчан – відповіді на запитання, 1 хвилина, і голосуємо.

Безугла, до 5 хвилин. Будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Українські громадяни! Ми тут говоримо про закупівлі, але я вкотре не розумію, чому ми мовчимо про те, що відбувається із закупівлями саме у Збройних Силах України. Зручно апелювати до абстрактного Кабінету Міністрів чи Міністерства оборони, чи Міністерства розвитку громад та територій, але потреба формується у Збройних Силах. Вона досі формується дуже відстало, намагаючись подати те, що було актуально два – три роки тому. Це спричинене не лише неоновленими на найвищому рівні доктринами, а й схематозами, які не розслідуються.

Чому ми мовчимо про те, що відбувається в Командуванні Сил логістики ЗСУ, про генерала Карпенка, який відомий своїми можливостями і схемами безпосередньо в системі? Чому правоохоронні органи цим не займаються? Чому не проводиться аудит штабів? Ви запитаете, хто має цей аудит проводити. Зокрема Міністерство оборони, яке вкотре намагається це зробити, але конфлікт наростає, і ми мовчимо. У нас є мандати, можливості, є Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Я згодна з тими колегами, які казали, що не розуміють, чим він займається. Я теж не розумію, він мовчить, його не існує, він виконує контролюючу і наглядову функція, лише оформлює поправки, щонайменше останній рік.

Ви знаєте, що досі, попри скандали, заперечення і розслідування, намагаються створити нові бригади, штаби яких заповнюються на 100 відсотків, а людей потім просто «розривають» і прикомандировують до таких підрозділів, як полк «Скеля», до штурмових полків. Цей хаос продовжується. Якщо немає повноцінного аудиту штабів, про що ми можемо говорити. Людей, справді, ловлять на вулицях, бо воювати нікому, але згідно з моїми особистими дослідженнями воює, на хвилиночку, навіть не 10 відсотків. На жаль, Збройні Сили під керівництвом генералітету перетворилися на величезну корупційну структуру, про що ми мовчимо. Ця відповідальність, панове, саме на нас, тому що мандат контролю і нагляду – в парламенту. Чому ми мовчимо, я не розумію.

До того ж, наростає розрив реальності. Коли ви мовчки сприймаєте заяви, що триває наступ на півдні, перехоплення ініціативи, треба пам'ятати, що насправді росіяни, на жаль, уже закріплюються в Костянтинівці, уже за Покровськом і Мирноградом. Одна людина, я постійно згадую це прізвище – Головнокомандувач Збройних Сил Сирський, який народився, був вихований і отримав всі етапи освіти в росії, зокрема в москві, мислить такими ж парадигмами, розвиває історію про наступ з Білорусі, з півночі, каже про потребу в розширенні угруповань. Знову запитання: хто має займатися розширенням штабів, наглядом?

Чесно кажучи, у мене немає слів. Я не втомлююся дивуватися, наскільки парламент залишається байдужим до ключової складової, що дає нам можливість розвиватися і захищати наших громадян. Це те, що відбувається

у Збройних Силах. Панове, просто соромно. Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки у нас не існує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заремський. Будь ласка, 1 хвилина. І переходимо до поправок. Шановні колеги, я прошу потроху запрошувати народних депутатів, скоро будемо рухатися далі.

Заремський, до 1 хвилини. Будь ласка.

Потім прошу зайняти своє місце на трибуні Олексія Васильовича.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Законопроект № 11520 важливий для розвитку системи публічних закупівель, забезпечення прозорості та відновлення України. Водночас я вніс поправки 82, 163, 164, 165.

Перше. Пропоную замінити термін «зарезервований контракт» терміном «зарезервований договір», адже саме поняття «договір» відповідає нормам Цивільного кодексу України.

Друге. Не підтримую норму, яка фактично визначає суб'єктом господарювання будь-яку фізичну особу, навіть без статусу ФОП. Це суперечить чинному законодавству, яким чітко визначено: господарську діяльність здійснюють особи, зареєстровані відповідно до закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Спочатку Скороход, 2 хвилини. Будь ласка. Потім – поправки.

СКОРОХОД А.К. Руслане Олексійовичу, якщо можна, 3 хвилини, бо я маю чотири поправки, по кожній поправці – 2 хвилини. Тому загалом дайте 3 хвилини, і все поставимо на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. Тільки спочатку назвіть номери поправок, щоб я їх знайшов і записав.

СКОРОХОД А.К. Вони всі пов'язані: 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто 3 хвилини, і потім я почергово ставлю їх на голосування.

СКОРОХОД А.К. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер.

СКОРОХОД А.К. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход, до 3 хвилин. Будь ласка. І ставимо на голосування почергово.

Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги, мені незрозуміло, на якій підставі були відхилені ці шість поправок, оскільки про них просили військовослужбовці, безпосередньо командири військових частин, які самі займаються закупівлями, на які виділяються кошти.

Цими шістьма поправками ми запропонували до припинення або скасування воєнного стану в Україні звільнити від оподаткування ввізним митом та ПДВ складові (матеріали, вузли, агрегати, устаткування та комплектувальні вироби) повітряних, наземних та водних безпілотних систем, катушок з волоконно-оптичним кабелем, активних засобів протидії технічним розвідкам, машин механізованого розмінування, а також систем зброї дистанційного керування та боєприпасів, які використовуються з безпілотними системами, що ввозяться на митну територію України, в тому числі переміщуються, пересилаються на митну територію України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях та поміщуються у митний режим імпорту, в тому числі раніше поміщених в інші митні режими.

Шановні колеги, більше того, ми повністю вибрали дані, які потрібні військовим частинам для ремонту і створення БПЛА та інших систем, зокрема засобів РЕБ. Мені незрозуміло, чому вони досі оподатковуються, і ми не можемо звільнити їх від оподаткування для використання військовими частинами.

Наступними трьома поправками пропонується звільнити від ввізного мита та ПДВ автомобілі, мотоцикли і квадроцикли, які були у використанні. Військова частина не може закупити вживані квадроцикли, мотоцикли, хоча вони набагато дешевші. Це розхідники, і вони повинні мати на це право. Я не розумію, чому ці поправки не було враховано. Це реальне прохання військових, які нас захищають. Ми маємо розуміти: за ці кошти їм купляють, наприклад, новий квадроцикл, а вони могли б придбати десять квадроциклів з такими ж характеристиками або набагато кращих.

Я прошу вас підтримати ці поправки. Наголошую: це прохання військових, вони їм потрібні для того, щоб надійно захищати нашу країну і мати більше можливостей. Шановні колеги, якщо хтось казатиме, що законопроект не про те... Коли вам треба, ви натягуєте те, що не натягується, і впикуєте невпикуєме. Прошу підтримати військових і показати своїм голосуванням справжнє ставлення до наших захисників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Усі зрозуміли пропозицію.

Позиція комітету, будь ласка, і ми одразу почергово проголосуємо поправки.

МОВЧАН О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ці поправки не враховані не тому, що комітет не підтримує їх по суті, а тому що це предмет відання іншого комітету – з питань фінансової, податкової та митної політики. Ми, на жаль, або на щастя, не маємо цієї експертизи і не вважимо в Митний кодекс, бо є відповідний розподіл повноважень комітетів. Тому поправки відхилені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Все зрозуміло.

Шановні колеги, я почергово ставитиму на голосування поправки народної депутатки Скороход.

Ставлю на голосування поправку 2581 авторства Скороход для її врахування. Комітет її відхилив.

«За» – 81.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2582 авторства Скороход для її врахування. Комітет її відхилив.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2583 авторства Скороход для її врахування. Комітет її відхилив.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2584 авторства Скороход для її врахування. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 82.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2585 авторства Скороход для її врахування. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Секунду, в мене буде написано: «Тривога».

Ставлю на голосування поправку 2586 авторства Скороход для її врахування. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги! Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Кажуть, що зараз буде тривога. Давайте приймемо законопроект. Вартість цього законопроекту – 3,5 мільярда для України. Шановні колеги, давайте проявимо відповідальність, підтримаємо Україну. Давайте підтримаємо Збройні Сили України. Займіть свої місця, будь ласка (*Шум у залі*).

Шановні колеги, перепрошую. Я спочатку поставлю на сигнальне голосування. Я прошу тих, хто голосує, підтримати. Займіть свої місця! Сергію, я ставлю на сигнальне голосування.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проєкт Закону «Про публічні закупівлі» ([№ 11520](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів проголосувати і підтримати цей законопроєкт. Будь ласка.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю.

Покажіть по фракціях, будь ласка.

Дякую. Усе для історії.

Шановні колеги, тривога? Прошу повідомити мене. Секунду! Повітряна тривога!

Шановні колеги, у Києві оголошено повітряну тривогу. Прошу всіх пройти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на ваших робочих місцях. Продовження пленарного засідання розпочнеться через 15 хвилин після завершення повітряної тривоги.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, завершилася повітряна тривога. Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Оголошується перерва у пленарному засіданні.

Слава Україні!